

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis předmětu

Obecné poznatky

Funkční styl:

prostě sdělovací
odborný
umělecký

Slohový postup:

popisný

Charakteristika:

Cílem popisu předmětu je podat pravdivé a skutečné informace, díky nimž si adresát dokáže daný předmět nezkresleně představit. Získá tak představu nejen o vzhledu předmětu, ale i o jeho částech podstatných a nepodstatných a jejich vzájemných souvislostech a vazbách navzájem.

V popisu prostém se podávají informace tak, aby zájemci o popisovaný předmět i bez odborných znalostí dokázali popisu porozumět.

V popisu odborném naopak je zapotřebí patřičných odborných znalostí.

V uměleckém popisu se používají mnohé umělecké prostředky, jako jsou metafory, přirovnání, gradace, personifikace apod., které zároveň vyjadřují i vztah předmětu k okolí, popř. k osobě, která daný předmět popisuje.

Předmět je popisován dle předem důkladně promyšleného postupu, jednotlivé popisované části na sebe logicky navazují. Předmět lze popisovat od jednotlivostí k celku, anebo naopak.

Kompozice:

Popis se vyznačuje jasností, konkrétností a hlavně řádem a logickým sestavením kompozice. Je třeba hned v úvodu práce zvolit postup popisu, např. odpředu dozadu, od jednotlivostí k celku apod.

Syntax:

Větná skladba je dána funkcí popisu a použitím popisu v daném funkčním stylu.

U prostě sdělovacího funkčního stylu jsou voleny věty jednoduché, popř. kratší a srozumitelná souvětí.

U popisu odborného jsou věty a souvětí složitější a vyžadují stran adresáta znalosti v daném oboru.

Popis umělecký je oživen mnohými uměleckým prostředky, které zároveň vyjadřují citový postoj k danému předmětu.

Lexikum:

Volba jazykových prostředků je dána funkčním stylem.

Při popisu jsou volena slova neutrální, většinou spisovná.

V odborném popisu se navíc používají slova odborná a odborná sousloví.

V uměleckém popisu slova neobvyklá (umělecká), popř. neobvyklá spojení slov, anebo slovní tvary.

Specifikum:

Na základě popisu získá adresát přesnou a nezkreslenou představu o popisovaném předmětu.

Příklad:

Nalezni typické znaky pro daný slohový útvar dle následujícího schématu:

- funkční styl
- funkce
- kompozice
- větné a jazykové prostředky
- výpovědní význam

Domácí příprava:

Nalezněte v časopisech, učebnicích popis libovolného předmětu, a to:

- prostý popis
- odborný popis
- umělecký popis

1. Vytvoř osnovu
2. Nalezni jazykové prostředky, které jsou pro daný druh popisu typické (pro popis prostý, odborný i umělecký)

(Poznámka: Při rozboru nalezených popisů lze použít i otázky, které jsou určeny pro „Příklad“.)